

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Štefana Micháliku a členov senátu JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Daniela Hudáka v trestnej veci proti obžalovanému **J. S. a spol.**, pre trestný čin sprenevery podľa § 248 ods. 1, ods. 3 písm. b/, § 10 ods. 1 písm. c/ Tr. zák. (zák. č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov) na neverejnom zasadnutí konanom 21. apríla 2011 v Bratislave, o odvolaniach obžalovaných J. S. a B. S. a zástupcu poškodenej strany proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 28. júna 2010, sp. zn. 3T 1/2006, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 258 ods. 1 písm. b/, písm. c/, písm. f/, ods. 2 Tr. por. (zák. č. 141/1961 Zb. v znení neskorších predpisov) napadnutý rozsudok **s a z r u š u j e** v odsudzujúcej časti týkajúcej sa obžalovaného J. S. a obžalovanej B. S..

Podľa § 259 ods. 1 Tr. por. v tejto časti sa vec **v r a c i a** Krajskému súdu v Žiline, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Krajského súdu v Žiline z 28. júna 2010, sp. zn. 3T 1/2006, bol obžalovaný J. S. uznaný vinným z trestného činu sprenevery podľa § 248 ods. 1, ods. 3 písm. b/, § 10 ods. 1 písm. c/ Tr. zák. a obžalovaná B. S. z trestného činu sprenevery podľa § 248 ods. 1, ods. 3 písm. b/ Tr. zák., ktorých sa mali dopustiť na tom skutkovom základe, že :

po predchádzajúcej vzájomnej dohode v období od 1. mája 1996 do 1. októbra 1997 na základe sprostredkovateľskej zmluvy uzavretej medzi spol. S. so sídlom v Ž., a spol. S. so sídlom v M., z 1. mája 1996 a 2. januára 1997, B. S. ako konateľka spoločnosti a J. S., riadiac chod firmy M., prevzali za účelom predaja tovar patriaci spol. S. – rôzne druhy mliečnych výrobkov v hodnote najmenej 8 586 667 Sk (285 025,11 eur), ktorý zostal

vlastníctvom firmy M. a finančné prostriedky získané predajom tohto tovaru mali byť odvedené do pokladnice M.; tovar predali, ale do pokladnice M. odvedli za uvedené obdobie len 5 157 803,30 Sk, pričom zvyšok peňazí použili pre vlastné potreby, čím spol. S. spôsobili škodu najmenej vo výške 113 817,42 eur (3 428 863,70 Sk).

Za to boli odsúdení J. S. podľa § 248 ods. 3 Tr. zák. na trest odňatia slobody v trvaní 2 rokov, výkon ktorého mu bol podľa § 58 ods. 1 písm. a/, § 59 ods. 1 Tr. zák. podmienene odložený na skúšobnú dobu v trvaní 4 rokov a B. S. podľa § 248 ods. 3 Tr. zák. na trest odňatia slobody v trvaní 2 rokov, výkon ktorého jej bol podľa § 58 ods. 1 písm. a/, § 59 ods. 1 Tr. zák. podmienene odložený na skúšobnú dobu v trvaní 3 rokov.

Podľa § 229 ods. 1 Tr. por. bol poškodený (firma M.) odkázaný na konanie o občianskoprávných veciach.

Krajský súd v Žiline zároveň uvedeným rozsudkom podľa § 226 písm. b/ Tr. por. oslobodil o.i. obžalovanú B. S. spod obžaloby Okresnej prokuratúry v Žiline, sp. zn. Pv 535/98, zo dňa 19. decembra 2000 pre skutky právne kvalifikované ako spolupáchatelstvo na trestnom čine podvodu podľa § 9 ods. 2, § 250 ods. 1, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. (bod 8/ napadnutého rozsudku) a spolupáchatelstvo na trestnom čine skrátenia dane podľa § 9 ods. 2, § 148 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. (bod 9/ napadnutého rozsudku).

Proti tomuto rozsudku - s výnimkou jeho oslobodzujúcej časti - podali v zákonnej lehote odvolanie obžalovaní J. S. a B. S., prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. L. K. (č. l. 14 808 – 14 811), ako aj poškodený, v zastúpení likvidátora JUDr. N. B. (č. l. 14 814 – 14 817).

Obžalovaní v písomnom odôvodnení podaného odvolania poukázali predovšetkým na to, že krajský súd modifikoval – znížil výšku škody na rozdiel od obžaloby iba na základe vlastných úvah a vlastných výpočtov, a to len z dostupných účtovných podkladov, ktoré sú založené v spise. Na dôkaz toho, že účtovná evidencia firmy M., bola skutočne neúplná, riadne neevidovaná a nearchivovaná predložili zošit s nalepenými príjmovými dokladmi tejto firmy, z ktorých je zrejmé, že v období od 18. apríla 1996 do 31. júla 1996 dostávala platby v hotovosti za dodaný a predaný tovar vo výške 1 108 400,41 Sk od firmy M.. Uvedené originál účtovné doklady neboli doteraz súdu predložené preto, lebo ich len teraz

objavili pri dôkladnom upratovaní bytových priestorov (neboli teda predmetom vyčíslenia škody, a to ani znaleckým dokazovaním).

V súvislosti z vyššie uvedených podotkli, že taktiež výsluchom správkynke konkurznej podstaty firmy M., zo dňa 21. júna 2010 bolo potvrdené, že účtovné doklady, ktoré dostala od menovanej firmy po vyhlásení konkurzu k dispozícii boli pohádzané v jednej miestnosti na jednej kope, nezoradené, neusporiadané, pričom z listu, ktorý zaslala firme M., vyplývala podlžnosť cca 80 000 Sk a nie podlžnosť, uvedená a vyčíslená v bode 1/ obžaloby a rozsudku. Ako zdôraznili ďalej, uvedená svedkyňa zároveň potvrdila, že nikdy nedošlo k vyčísleniu takejto škody firmou M. a v tomto smere nebolo vedené ani žiadne pojednávanie. V súčasnej dobe je pritom konkurzné konanie vo firme M., ukončené.

Obžalovaní ďalej upozornili na to, že súd nevzal do úvahy aj ďalšiu skutočnosť, a síce nevyplatenie provízie firmou M., firme M., ktoré mali byť tak isto započítané pri účtovaní položiek, resp. aktív a pasív pri vzájomnom obchode.

Majú tiež za to, že nebol produkovaný žiadny dôkaz, ktorý by preukazoval ich úmysel spáchať trestný čin sprenevery, ani žiadny dôkaz o tom, že by skutočne tieto finančné prostriedky použili pre vlastné potreby, že by si zveľadili svoj osobný majetok z týchto finančných prostriedkov.

A napokon obžalovaní poukázali aj na dĺžku konania, keďže obžaloba bola podaná v roku 2000, čo malo za následok o.i. aj tú skutočnosť, že nikto z predvolaných svedkov a znalcov si už absolútne nepamätal na skutkové udalosti, a to mal súd podľa ich názoru tiež zobrať do úvahy a vyhodnotiť v ich prospech.

Vzhľadom na vyššie uvedené obžalovaní J. S. a B. S. navrhli, aby odvolací súd napadnutý rozsudok v celom rozsahu zrušil a ich spod obžaloby oslobodil.

Pokiaľ ide o odvolanie poškodeného (čo do výroku o náhrade škody), tento v ňom v prvom rade poukázal na tú skutočnosť, že si podľa § 43 ods. 2 Tr. por. v prípravnom konaní do skončenia vyšetrovania riadne uplatnil svoje nároky na náhradu škody a rovnako postupoval aj na hlavnom pojednávaní, keď podľa § 206 ods. 2 Tr. por. po otvorení hlavného pojednávania po prednesení obžaloby zotrval na svojom návrhu, aby sa obžalovaným uložila povinnosť na náhradu škody spôsobenej trestným činom. Je toho názoru, že ak krajský súd

pri rozhodovaní o uznaní viny z trestného činu sprenevery u obidvoch obžalovaných na základe vykonaného dokazovania nadobudol presvedčenie, že sa potvrdilo spáchanie skutku, mal aj dostatok podkladov na to, aby súčasne rozhodol o nároku na náhradu škody v spoľahlivo preukázanom rozsahu škody a až vo zvyšku nároku mal poškodeného odkázať na konanie o občianskoprávných veciach. V rozsahu, v akom mal - rozhodujúc v prospech obžalovaných - v konaní ustálenú výšku škody v sume 113 817,42 eur (3 428 863,70 Sk), mohol teda bez potreby ďalšieho dokazovania obžalovaným uložiť, aby mu túto riadne zistenú škodu nahradili. Podľa neho bola v zmysle zásad trestného konania výška škody súdom nepochybne ustálená a bola určujúcim kritériom na určenie právnej kvalifikácie konania obžalovaných.

Poškodený zároveň upozornil na to, že pri rozhodovaní súdu o nároku na náhradu škody je potrebné vychádzať aj zo zásad hospodárnosti konania a rozhodovania o nárokoch v primeranej lehote bez zbytočných prietáhov. V tejto súvislosti poukázal na čl. 47 Charty práv EÚ, čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

Navyše tiež poznamenal, že ak rozhodnutie krajského súdu o náhrade škody nadobudne právoplatnosť, bude mať len formálne právo na uplatnenie svojich práv v konaní o občianskoprávných veciach, keďže reálne ho nebude môcť uplatniť z dôvodu nemožnosti zaplataenia súdneho poplatku (prešiel procesom konkurzu a nemá na to dostatok prostriedkov), od ktorého zaplataenia nemôže byť oslobodený z dôvodu, že je právnickou osobou založenou na podnikanie.

Z dôvodov vyššie uvedených preto poškodený odvolaciemu súdu navrhol, aby napadnutý rozsudok podľa § 258 ods. 1 písm. f/ Tr. por. v časti výroku o náhrade škody zrušil, podľa § 259 ods. 3 Tr. por. obom obžalovaným uložil mu spoločne a nerozdielne nahradiť škodu vo výške 113 817,42 eur do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia a podľa § 229 ods. 1 Tr. por. vo zvyšku nároku ho odkázal na konanie o občianskoprávných veciach.

Na podklade podaných odvolaní Najvyšší súd Slovenskej republiky, primárne zistiť, že neprichádza do úvahy postup podľa § 316 ods. 1 Tr. por., či § 316 ods. 3 Tr. por., podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého rozsudku, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolania obžalovaných ako i poškodeného **sú dôvodné**.

Podľa § 258 ods. 1 odvolací súd zruší napadnutý rozsudok tiež

b/ pre vady rozsudku, najmä pre nejasnosť alebo neúplnosť jeho skutkových zistení alebo preto, že súd nevzal do úvahy všetky okolnosti významné pre rozhodnutie,

c/ ak vzniknú pochybnosti o správnosti skutkových zistení, na objasnenie veci treba dôkazy opakovať alebo vykonávať dôkazy ďalšie a ich vykonávanie pred odvolacím súdom by znamenalo nahradzovať činnosť súdu prvého stupňa,

f/ ak je rozhodnutie o uplatnenom nároku poškodeného na náhradu škody nesprávne.

Podľa § 258 ods. 2 Tr. por. ak je vadná len časť napadnutého rozsudku a možno ju oddeliť od ostatných, zruší odvolací súd rozsudok len v tejto časti; ak však zruší, hoci i len sčasti, výrok o vine, zruší vždy súčasne celý výrok o treste, ako aj ďalšie výroky, ktoré majú vo výroku o vine svoj podklad.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v prvom rade uvádza, že zatiaľ čo oslobodzujúca časť napadnutého rozsudku už nadobudla právoplatnosť, vo zvyšnej časti je ho potrebné považovať za predčasné.

Predovšetkým zdôrazňuje tú skutočnosť, že pokiaľ je v popisu skutku v odcudzujúcom rozsudku obžalovaným kladené za vinu spôsobenie majetkovej škody, o ktorej náhrade možno rozhodnúť v adhéznom konaní podľa § 228 Tr. por. a výška tejto škody je tam stanovená aspoň dolnou hranicou (obžalovaní mali spôsobiť spol. S. škodu najmenej vo výške 113 817,42 eur), nemal krajský súd podľa § 229 ods. 1 Tr. por. poškodeného odkázať s celým jeho nárokom na náhradu škody na konanie vo veciach občianskoprávných. Takým postupom sa totiž výrok o vine dostal do rozporu s výrokom o náhrade škody, keďže pre rozhodnutie o vine musela byť existencia škody spôsobenej trestným činom i jej výška spoľahlivo preukázaná v zmysle § 2 ods. 5 a § 89 ods. 1 písm. e/ Tr. por.

Vo vyššie uvedenom rozsahu bol preto prvostupňový súd povinný rozhodnúť v prospech poškodeného výrokom podľa § 228 Tr. por. Výnimku by za danej situácie predstavovali len tie prípady, ak by priznaniu nároku bránila zákonná prekážka (napr. o nároku na náhradu škody už bolo rozhodnuté v občianskom súdnom konaní, resp. právo je premlčané a obžalovaný sa toho domáha) alebo ak by bola škoda spôsobená

trestným činom a uvedená vo výroku o vine v odcudzujúcom rozsudku poškodenému už uhradená.

V súvislosti so samotným ustálením minimálnej výšky škody spôsobenej predmetným trestným činom odvolací súd zároveň poukazuje na to, že tomu prislúchajúca časť odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nezodpovedá podľa jeho názoru ustanoveniu § 125 Tr. por. Má za to, že v tejto časti je rozhodnutie nedostatočné a nejasné.

S ohľadom na vyššie uvedené a tiež s prihliadnutím na to, že zo strany obžalovaných bol v rámci odvolacieho konania predložený ako nový dôkaz zošit s nalepenými príjmovými dokladmi firmy M., Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k takému záveru, že súd prvého stupňa bude povinný vec opätovne prejednať a rozhodnúť. V rámci takéhoto nového prejednávania veci bude pritom povinný po vykonaní všetkých potrebných dôkazov predovšetkým znova riadne ustáliť výšku škody ako jeden zo zákonných znakov trestného činu sprenevery, a to aj za pomoci znaleckého skúmania.

V závislosti od toho, akú výšku škody bude považovať krajský súd za spoľahlivo a bezpečne preukázanú, nie je potom vylúčená ani prípadná zmena právnej kvalifikácie. Pokiaľ ide o výšku spôsobenej škody, netreba napokon zabúdať ani na to, že táto je i jedným z kritérií určujúcich stupeň spoločenskej nebezpečnosti konania v zmysle § 3 ods. 4 Tr. zák., a rovnako tak i jedným z hľadísk pri určení druhu trestu a jeho výmery v zmysle § 31 ods. 1 Tr. zák.

Odvolací súd považuje za potrebné na tomto mieste upozorniť taktiež na ustanovenie § 16 ods. 1 Tr. zák., upravujúce časovú pôsobnosť Trestného zákona, v zmysle ktorého sa trestnosť činu posudzuje podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný; podľa neskoršieho zákona sa posudzuje len vtedy, ak je to pre páchatel'a priaznivejšie.

Čo sa týka napadnutého rozsudku, pozornosti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky neušla ani tá skutočnosť, že tak právna ako aj skutková veta nie sú v súlade s kvalifikáciou posudzovaného konania, keďže v zmysle § 248 ods. 3 písm. b/ Tr. zák. účinného v čase spáchania činu by obžalovaní mali spáchať čin ako členovia organizovanej skupiny. Osobitný kvalifikačný znak spôsobenie značnej škody je totiž uvedený až pod písm. d/ vyššie citovaného ustanovenia.

A napokon určité nezrovnalosti vidí tunajší súd aj v súvislosti s posúdením formy účasti obžalovaného J. S. na spáchaní predmetného skutku, keďže tohto súd prvého stupňa na jednej strane odsúdil za pomoc na trestnom čine sprenevery podľa § 10 ods. 1 písm. c/ Tr. zák., no na strane druhej v odôvodnení napadnutého rozsudku výslovne uviedol (str. 33), že ho považoval za organizátora celej trestnej činnosti.

Aj s vyššie spomenutými nedostatkami sa teda bude musieť súd prvého stupňa v rámci opätovného prejedania veci riadne vysporiadať.

Z dôvodov vyššie uvedených preto Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 21. apríla 2011

**JUDr. Štefan M i c h á l i k, v. r.
predseda senátu**

Za správnosť vyhotovenia : Ing. Alžbeta Kóňová